

Handläggare
Bylund Björn

Datum
2014-09-09

Diarienummer
UAN-2013-0265

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Idrottsundervisning på entreprenad

Förslag till beslut

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden föreslås besluta

att av ge framställning till regeringen enligt kontorets förslag

Sammanfattning

Regeringens beslut att ge kommunen dispens att entreprenadförlägga viss idrottsundervisning inom gymnasieskolan är formulerat så att det riktar sig endast till Upplands Idrottsförbund. Då upphandling enligt Lagen om offentlig upphandling behöver genomföras krävs att eventuell annan anbudsgivare också innefattas i denna dispens. Kontoret föreslår därför att nämnden skriver till regeringen och föreslår dem besluta att det lämnade medgivandet avser kommunens upplägg som sådant och inte är kopplat till en specifik leverantör.

Kontoret har tagit fram förslag till skrivelse till regeringen.

Kontoret för barn, ungdom och arbetsmarknad

Jan Holmlund
Tf direktör

24

Utbildningsdepartementet

Uppsala kommun
Utbildnings- och
arbetsmarknadsnämnden
753 75 Uppsala

Ansökan om medgivande att överlämna undervisning inom skolväsendet på entreprenad

Regeringens beslut

Regeringen medger att Uppsala kommun med bibehållet huvudmannaskap får överlämna uppgiften att bedriva viss undervisning till Upplands idrottsförbund. Beslutet avser enbart undervisning i nedanstående kurser inom respektive ämne:

Specialidrott

- idrottsspecialisering 1-3,
- tränings- och tävlingslära 1-3, och
- idrottsledarskap

Idrott och hälsa

- idrott och hälsa specialisering 1-2

Träningslära

- träningslära 1-2

Pedagogik

- pedagogiskt ledarskap

Det ska för sökande och allmänhet tydligt framgå vem som är huvudman för utbildningen. Detta beslut gäller till dess att regeringen beslutar annat.

Ärendet och bakgrund

Uppsala kommun har ansökt om regeringens medgivande att sluta avtal med Upplands idrottsförbund om att överlämna viss undervisning inom kommunens riksidrottsgymnasium vid Celsiusskolan i ämnena specialidrott, idrott och hälsa, träningslära och pedagogik till Upplands idrotts-

förbund på entreprenad. Ansökan har kompletterats i fråga om på vilket sätt Uppsala kommun anser att särskilda skäl föreligger för att överlämna undervisningen i de aktuella ämnena på entreprenad till Upplands idrottsförbund.

I sin ansökan anger Uppsala kommun att den verksamhet som kommunen bedriver i samarbete med Upplands idrottsförbund – med profilering mot 22 idrotter – är den största i Sverige inom området. Cirka 40 procent av eleverna inom de nationellt godkända idrottsutbildningarna kommer från andra kommuner vilket enligt kommunen vittnar om en stark attraktionskraft. Enligt Uppsala kommun bygger framgången med utbildningen på att kommunen skapat ett tätt samarbete med Uppsalas elitföreningar.

Som särskilda skäl för att få överlämna åt Upplands idrottsförbund att bedriva nämnd undervisning på entreprenad har Uppsala kommun anfört att samarbetet med Upplands idrottsförbund ger tillgång till specialistkompetens, anläggningar och idrottsutrustning som inte finns inom kommunens egen verksamhet och inte heller kan finnas på motsvarande sätt som aktuell entreprenad möjliggör. Att Upplands idrottsförbund kan åta sig att bedriva undervisning i samtliga ämnen som ansökan avser möjliggör enligt kommunen specialisering i samtliga ovan nämnda kurser samtidigt som kvaliteten i undervisningen är hög. Uppsala kommun har också angett att entreprenaden ger möjlighet för föreningar att kombinera tjänster inom skola och förening till heltidstjänster. Detta gäller särskilt i mindre idrotter. Möjligheten att erbjuda heltidsanställningar medför att det blir lättare att få och behålla kvalificerade handledare och lärare, vilket innebär att kvaliteten på utbildningen ökar.

Skolverket har ombetts yttra sig över Uppsala kommuns ansökan. Skolverket har svårt att se att minskad administrativ belastning är ett sådant särskilt skäl som kan vara grund för att få lägga ut utbildningen på entreprenad. Skolverket anser dock att om regeringen väljer att medge undantag enligt 23 kap. 5 § skollagen är det, av de fyra aktuella ämnena, främst ämnet specialidrott som kan komma i fråga för ett sådant undantag. Uppsala kommun har beretts möjlighet att yttra sig över Skolverkets yttranden. Kommunen poängterar att de administrativa fördelarna som samarbetet medför endast är en del av det som kommunen anser bör tas i beaktande och hänvisar till de övriga skäl som kommunen har framfört.

Även Riksidrottsförbundet har beretts möjlighet att yttra sig över Uppsala kommuns ansökan. Riksidrottsförbundet anser sig inte kunna ta ställning till möjligheten att överlämna de aktuella ämnena på entreprenad innan en utredning av konsekvenserna av ett sådant beslut är genomförd. Vidare anför Riksidrottsförbundet att ett tänkbart alternativ skulle kunna vara att ge Uppsala kommun en tidsbestämd dispens i väntan på ett definitivt beslut efter en genomförd konsekvensutredning.

Uppsala kommun har beretts möjlighet att yttra sig över Riksidrottsförbundets yttrande. Kommunen ställer sig positiv till en tidsbestämd dispens i avvaktan på att en eventuell konsekvensutredning genomförs.

Statens skolinspektion har genomfört tillsyn vid Celsiusskolan, som är den skola där den aktuella undervisningen bedrivs. I sitt beslut påpekar Skolinspektionen att samverkan mellan skolans lärare i specialidrott och lärarna i övriga ämnen är bristfällig (Skolinspektionen, dnr 43-2012: 4475). Skolinspektionen bedömer att eleverna av den anledningen kan få svårigheter att nå kunskapskraven i ämnena.

Skälen för regeringens beslut

Möjligheterna för en skolhuvudman att överlämna uppgifter på entreprenad framgår av 23 kap. skollagen. Med entreprenad menas att huvudmän med bibehållet huvudmannaskap får sluta avtal med en enskild fysisk eller juridisk person om att utföra uppgifter inom utbildning eller annan verksamhet enligt skollagen (23 kap. 1 §). Bestämmelser om i vilka fall undervisning inom gymnasieskolan får överlämnas på entreprenad finns i 23 kap. 4 § skollagen. Enligt paragrafens första stycke får undervisning i karaktärsämnen som har en yrkesinriktad eller estetisk profil överlämnas på entreprenad. Av 23 kap. 5 § skollagen framgår att om det finns särskilda skäl får regeringen medge att en huvudman, i andra fall än som anges i bl.a. 4 §, överlämnar åt någon annan att bedriva undervisning inom skolväsendet på entreprenad.

Regeringen har tidigare framhållit att elitsatsande elever ska erbjudas de bästa förutsättningarna att vidareutveckla sina talanger och intressen under gymnasietiden (prop. 2008/09:199 s. 95 f.). Detta kan kräva speciallösningar. Regeringen bedömer att den omfattande verksamhet som Uppsala kommun bedriver i samarbete med Upplands idrottsförbund kan skapa förutsättningar för sådana speciallösningar. Samarbetet har administrativa fördelar vilket ger eleverna möjligheten att få tillgång till specialiserade lärare i 22 olika idrotter. Samarbetet skapar också förutsättningar för att ge en utbildning som är profilerad mot den enskilde elevens idrott genom att Upplands idrottsförbund ger undervisning i flera ämnen med särskild relevans för elitsatsande elever.

För att utbildningen för berörda elever ska kunna hållas samman är det viktigt att, som Skolinspektionen påpekar, Uppsala kommun sörjer för att det finns en god samverkan mellan lärarna som undervisar i de ämnen som överlämnas till Upplands idrottsförbund och lärarna i övriga ämnen.

Sammantaget bedömer regeringen att samarbetet mellan Uppsala kommun och Upplands idrottsförbund innebär en speciallösning som stärker kommunens möjligheter att erbjuda elitsatsande studenter de bästa förutsättningarna att vidareutveckla sina talanger och intressen.

Regeringen anser därför att det föreligger särskilda skäl för att medge Uppsala kommun att överlämna den aktuella undervisningen på entreprenad. Regeringen utgår från att Uppsala kommun vidtar åtgärder i syfte att komma till rätta med de brister i samverkan mellan lärare i specialidrott och lärare i övriga ämnen som Skolinspektionen har påtalat.

På regeringens vägnar

Jan Björklund

Anna Westerholm

Handläggare
Björn Bylund
Torkel Winbladh

Datum
2014-09-18

Diarienummer
UAN-2013-0265

Regeringen

Utbildningsdepartementet
Drottninggatan 16
103 33 Stockholm

FRAMSTÄLLAN

Ärende U2013/4139/GV

Ansökan om medgivande att överlämna undervisning i skolväsendet på entreprenad

Regeringen har den 3 juli 2014 medgett att Uppsala kommun (kommunen) med bibehållet huvudmannskap får överlämna uppgiften att bedriva viss undervisning till Upplands idrottsförbund.

I sitt beslut skriver regeringen att samarbetet mellan Uppsala kommun och Upplands idrottsförbund innebär en speciallösning som stärker kommunens möjligheter att erbjuda elitsatsande studenter de bästa förutsättningarna att vidareutveckla sina talanger och intressen. Regeringen anser därför att det föreligger särskilda skäl för att medge Uppsala kommun att överlämna den aktuella undervisningen på entreprenad.

Den speciallösning som regeringen hänvisar till är det upplägg som kommunen beskrivit i den inlämnade ansökan om medgivande. Även om regeringens medgivande alltså grundar sig på kommunens generella upplägg så avser medgivandet det specifika samarbetet mellan kommunen och Upplands idrottsförbund.

Det förhållandet att Upplands idrottsförbund är specifikt utpekad i medgivandet är problematiskt för kommunen då kommunen samtidigt har att iaktta bestämmelserna i lagen (2007:1091) om offentlig upphandling vid entreprenaden av den ifrågavarande idrottsutbildningen. I dagsläget har kommunen ett pågående avtal med Upplands idrottsförbund som löper ut vid läsårsskiftet 2014/2015, utan möjlighet till förlängning. Kommunen måste alltså snarast genomföra en förnyad upphandling för aktuell idrottsutbildning där kommunen kommer ställa samma krav på vinnande leverantör som gäller för Upplands idrottsförbund idag. Den leverantör som vinner upphandlingen kommer således att uppfylla samma förutsättningar som gäller för den speciallösning som ligger till grund för regeringens medgivande. Huruvida det kommer att vara just Upplands idrottsförbund eller någon annan leverantör som vinner upphandlingen är emellertid inte möjligt att säga i dagsläget.

För kommunen skulle det vara av stor vikt om regeringen kunde ge besked om att det lämnade medgivandet gäller generellt för det upplägg som kommunen har i dagsläget,

oberoende av leverantör. Detta förutsatt att den leverantör som kommunen samarbetar med uppfyller alla de krav och förutsättningar som ligger till grund för den speciallösning som framgår av kommunens ansökan om medgivande. Kommunen skulle i annat fall stå inför en orimlig situation där Upplands idrottsförbund skulle vara den enda leverantör som lagligen får bedriva undervisningen, samtidigt som en annan leverantör, med motsvarande upplägg, skulle vara förhindrad att bedriva undervisningen även om denne vinner den kommande upphandlingen.

Om regeringen inte lämnar medgivande till kommunens upplägg, oberoende av leverantör, så kommer kommunen inte kunna meddela de som lägger anbud i upphandlingen att vinnande leverantör kommer att få uppdraget. Uppdraget skulle istället vara villkorat till att ett medgivande dessutom krävs från regeringen, såvida inte Upplands idrottsförbund vinner upphandlingen.

Mot bakgrund av att kommunen kommer att vara mycket noggrann med att i förfrågningsunderlaget till upphandlingen ställa krav på att vinnande leverantör uppfyller alla de förutsättningar som krävs för att nuvarande upplägg bibehålls, anhåller kommunen om att regeringen beslutar att det lämnade medgivandet avser kommunens upplägg som sådant och inte är kopplat till en specifik leverantör.

Uppsala kommun anhåller också om att regeringen tydliggör att entreprenören får använda underentreprenörer på det sätt som sker redan idag (med respektive specialidrottsförbund). Entreprenören ska alltså kunna skriva avtal med en förening eller specialidrottsförbund om att dessa, inom ramen för uppdraget, genomför den till entreprenören överlämnade undervisningen.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Mohamad Hassan
Ordförande

Lotta von Wowern
Sekreterare